

ECKES-GRANINI FINLAND OY AB:N LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ
VIRVOITUSJUOMAVEROSTA ANNETUN LAIN JA ALKOHOLI- JA ALKOHOLIJUOMAVEROSTA
ANNETUN LAIN LIITTEEN MUUTTAMISESTA SEKÄ VIRVOITUSJUOMAVEROSTA ANNETUN LAIN
MUUTTAMISESTA ANNETUN LAIN KUMOAMISESTA

Eckes-Granini Finland Oy Ab kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto
virvoitusjuomaverosta annetun lain muuttamista koskevaan hallituksen esitykseen.

Eckes-Granini Finland Oy Ab on Suomen johtava kasvispohjaisten hedelmä- ja
marjamehutuotteiden valmistaja ja myyjä. Yritys on valmistanut tuotteitaan Turussa jo
vuodesta 1867. Yrityksen tunnettuja tuotemerkkejä ovat Marli, Mehukatti, Mehukatti
TRIP, God Morgon, Tropic, Brazil ja Brämhults. Vuonna 2024 yritys maksoi yhteisöverojen
lisäksi 24,5 miljoonaa euroa virvoitusjuomaveroa.

TIIVISTELMÄ LAUSUNNON SISÄLLÖSTÄ

- VERON NIMI JOHTAA HARHAAN
- TERVEYSPERUSTEISUUS VEROMUUTOKSESSA EI PIDÄ PAIKKAANSA
- VIRVOITUSJUOMAVERO ON SYRJIVÄ JA SEN SYRJIVYYTTÄ LISÄTÄÄN KOHTUUTTOMILLA
KOROTUKSILLA
- VERONKOROTUKSEN VAIKUTUSARVIOINTI ON PUUTTEELLINEN JA VIRHEELLINEN
- TUOTANNON SIIRROT SUOMESTA MUIHIN MAIHIN ODOTETTAVISSA
- VERON NOUSTESSA KOHTUUTTOMASTI ETÄMYYNNTI JA TUONTI LISÄÄNTYVÄT
- KAUPASSA PURISTETUN JA TEHTAALLA PAKATUN TUOTTEEN VERON EROAVUUDET
- UUDEN PORRASTETUN VEROMALLIN TOTEUTUMISEN VALVONNASSA ISOJA HAASTEITA
- VERONKOROTUKSIIN TARVITAAN PITKÄ SIIRTYMÄAIKA

VERON NIMI JOHTAA HARHAAN

Virvoitusjuomaveron nimenä johtaa kuluttajaa harhaan veron koskiessa myös
kasvispohjaisia makeuttamattomia juomia kuten marja- ja hedelmätäysmehuja ja
smoothieita sekä esim. marjakeittoja. Poliittisessa keskustelussa virvoitusjuomaveron on
helpompi leimata tarpeelliseksi, kuluttaja kun mieltää sen koskevan vain sokerilimuja.
Veron nimeä tulisi tarkentaa kuluttajaymmärryksen vuoksi.

TERVEYSPERUSTEISUUS VEROMUUTOKSESSA – HÖPÖ HÖPÖ!

Veromuutosehdotus tulee lisäämään kohtuuttomasti kasvispohjaisten makeuttamattomien hedelmä- ja marjatäysmehujen verotusta. Näiden tuotteiden koostumus on määritelty EU-direktiivissä ja niitä ei voida sen vuoksikaan muuttaa veromallin muutoksen vuoksi. Esimerkiksi hedelmästä suoraan puristetun makeuttamattoman omenatäysmehun vero tulisi nousemaan 0,51 €/litra tasoon. Saman aikaisesti esim. e-koodeja pullollaan olevan keinomakeutetun energiajuoman vero olisi vain 0,20 €/litra. Kumpi on terveellisempi vaihtoehto esim. aamupalalle?

Hallituksen esityksessä todetaan: ”Koska verotasoihin tehtävällä tasakorotuksella ei odoteta olevan merkittävää vaikutusta sokeripitoisten juomien kulutukseen, veronkorotuksen terveyttä edistävän vaikutuksen oletetaan jäävän vähäiseksi. Toisaalta veron porrastaminen juoman kokonaissokeripitoisuuden mukaan todennäköisesti siirtäisi kulutusta vähemmän sokeria sisältäviin juomiin, joten muutoksella voisi tältä osin olla terveyttä edistävä vaikutus.”

Kun tässä veroyhteydessä terveyseskustelussa katsotaan vain yhtä ainesosaa eli sokeria, hämärtyy kokonaisuus. Ja kun sokeria verotetaan vain tietyissä juomissa (ei esim. maidossa ja jugurteissa), kyseessä ei ole oikeasti terveysterveysteinen vero vaan fiskaalinen verotusautomaatti.

Toivomme, että virvoitusjuomaverokeskustelun yhteydessä lopetetaan ”terveydellä ratsastaminen” ja todetaan, että virvoitusjuomaveron korotusehdotuksineen on fiskaalinen vero ja suunnitelluilla toimenpiteillä siirretään kulutusta aitoja luonnollisia hedelmä- ja marjaraaka-aineita sisältävistä juomista keinomakeutettuja juomia kohtaan.

VIRVOITUSJUOMAVERO ON SYRJIVÄ JA SEN SYRJIVYYTTÄ LISÄTÄÄN KOHTUUTTOMILLA KOROTUKSILLA

Virvoitusjuomaveron kapeaa teollisuuden alaa kohtaan kohdistuvana pisteverona on syrjivä ja kohtuuton. Veroa on nostettu lukuisia kertoja ”kun ei muuta keksitä/onnistuta verottamaan”. Tästä esimerkkinä toimii aikaisemmin poistettu makeisvero sekä ensin suunniteltu ja sitten poistettu makeisten arvonlisäveron nosto.

EU komission vastineessa kiinnitettiin valtiontukitarkastelua koskien huomiota edellytyksiin, joilla maustamattomat kasvipohjaiset maitoa korvaavat juomat on laissa rajattu veron ulkopuolelle. Komissio katsoi, että koska nämä tuotteet rinnastetaan verokohtelun osalta maitoon, tulisi verovapauden ravintosisältöedellytysten vastata maidon ravintosisältöä.

Makeuttamattomia hedelmä-/marjamehuja käytetään yleisesti aamupalahetkessä, vastaavasti kuin lasillista maitoa. Jos makeuttamattomaan kasvispohjaiseen mehuun

lisätään kalsiumia (vähint. 119 mg/100 ml), ja sen sokerit ovat maksimissaan samat kuin maidossa (enint. 4,8 g/100 ml), kyseessä pitäisi tällöin olla veroton juoma. Varsinkin jos kaura/soijapohjaisia juomia kohdellaan vastaavasti. Hedelmät, marjat ja vihannekset ovat kasviksia ja niitä tulisi käsitellä verotuksellisesti samoin kuin muita kasviksia (esim. palkokasveja). Jos näin ei tehdä, kyseessä on ehdottomasti laaja-alaista kasvisryhmää (hedelmät, marjat, vihannekset) hyödyntävien toimijoiden syrjintä.

VERONKOROTUKSEN VAIKUTUSARVIOINTI ON PUUTTEELLINEN JA VIRHEELLINEN

Esityksen vaikutusarviointi on epävarmalla pohjalla. Veronkorotuksen kulutusvaikutusten arviointia ei ole tehty yksittäisten juomatuoteryhmien kuten mehutuotteiden osalta. Edellisten veronkorotusten vaikutukset mehutuoteryhmän volyymeihin ovat olleet merkittävät mikä on näkynyt alan tuotantovolyymien ja työllistämismahdollisuuksien pitkäaikaisena ja huomattavana laskuna.

Esityksessä todetaan, että ”veromuutoksen aiheuttamia kokonaisvaikutuksia kulutukseen ei kuitenkaan ole pystytty riittävän luotettavasti arvioimaan, koska porrastus muuttaa hyvin eri tavoin erilaisten juomien hintaa ja vaikutukset riippuvat merkittävästi siitä, kuinka läheisinä korvaavina tuotteina kuluttajat kokevat eri sokeripitoisuuksien juomat”.

Hallituksen esityksen mukaan virvoitusjuomaveron korotuksen seurauksena virvoitusjuomien vähittäismyyntihinnat nousisivat arviolta keskimäärin noin neljä prosenttia. Tämä ei pidä paikkaansa mehutuotteita koskien ja kertoo vaikutusarvioinnin merkittävistä puutteista! Keskiarvo-olettamien kautta saadaan veronkorotuksen vaikutukset tuntumaan maltillisilta, mitä ne eivät todellisuudessa ole.

Esityksessä oleva ”*Taulukko 2. Veromuutoksen vaikutus erilaisten esimerkkijuomien hintaan*” on laskettu virheellisesti. Tässä ei ole huomioitu kaupan katetta ja mahdollisia pyöristyskäyntejä psykologisiin hintoihin. Kun virvoitusjuomaveron on valmistevero, se lisätään valmistajan kaupalle antamiin hintoihin. Kauppa lisää oman katteensa / kertoimensa veron päälle, näin myös kaikkiin veron korotuksiin. Laskettaessa verojen osuutta tuotteen kuluttajahinnassa on myös syytä laskea arvonlisäveron tuoma lisä kuluttajahintaan veron osalta. **Veronkorotukset ovat aina heijastuneet kuluttajahintoihin merkittävästi itse veron muutosta suurempina.**

Arviomme veronkorotuksen vaikutuksista kuluttajahintoihin on siis merkittävästi suurempi. Esimerkkituotteiden kuluttajahintanousu arvio hallituksen esityksen pohjalta: Tropic omenatäysmehu +21%, Mehukatti sekajuomatiiviste +29%. **Veron korotusten ollessa kohtuuttomat, verokertymä ei välttämättä kasva kulutuksen vähentyessä oleellisesti kriittisten kuluttajahintapisteiden ylittyessä.**

Missä muissa tuoteryhmissä hyväksyttäisiin vastaava kuluttajahintojen pitkään kestänyt nousu veronkorotusten vuoksi? Poliittisesti ei uskalleta koskea maidon tai kahvin verotukseen. Tämä ei ole oikeudenmukaista ja yrittäjyyttä tukevaa politiikkaa.

Hallituksen esityksessä todetaan seuraavaa: *”Koska arvioidaan, että veronkorotuksella ei olisi merkittävää vaikutusta kulutukseen, kokonaisvaikutukset kotimaiseen juomateollisuuteen jäisivät myös pieniksi. Ehdotetun veron tasakorotuksen suuruus aiheuttaa kuitenkin epävarmuutta arvioihin. Lisäksi yksittäisten juomien verorasitus saattaisi nousta merkittävästi, vaikutukset tällaisten juomien valmistukseen tai kauppaan keskittyviin yrityksiin saattaisivat olla suurempia.”*

TÄMÄ ON VÄÄRIN ARVIOITU: Suunnitelluilla veron korotuksilla tulisi olemaan kuluttajahintojen kohtuuttomien nousujen vuoksi mehualalle merkittävä tuotantovolyymiä laskeva ja siten yritystoimintaa ja työllistämistä supistava vaikutus.

Hallitusohjelma lupaa turvata vakaan toimintaympäristön yrittämiselle ja investoinneille ennakoitavalla ja vakaalla sääntelyllä sekä verotuksella.

Eckes-Granini Finland pitää veromuutosesitystä hallitusohjelman tavoitteiden vastaisena.

TUOTANNON SIIRROT SUOMESTA MUIHIN MAIHIN ODOTETTAVISSA

Isoin osa Suomessa valmistettavista mehutuotteista tapahtuu kansainvälisiin konserneihin kuuluvien yritysten toimesta, esimerkkeinä Eckes-Granini Finland Oy Ab ja Refresco Finland Oy. Yksittäisen markkinan volyymien supistuessa pitkään merkittävästi ja tulevaisuuden volyymiodotusten ollessa kaavailtujen veronkorotusten vuoksi erittäin negatiiviset, tuotantokapasiteetin ja investointien siirto muihin maihin Suomen lähialueille, joissa konserneilla jo on valmistusta, on konkreettinen uhka. Tästä on käyty jo keskusteluja Eckes-Granini konsernin sisällä tulevaisuuden eurooppalaista tuotantomatriisia suunniteltaessa. **Tuotannon siirto Tanskaan tai Liettuaan on täysin mahdollista ja todennäköistä tuotantovolyymien laskiessa lisää.** Näissä maissa ei valmisteverot haasta markkinavolyymien kehitystä ja täten tuotantoympäristön tulevaisuuden näkymät ovat valoisammat ja mahdollistavat investoinnit ja myös viennin lähialueille tuotantokapasiteettien noustessa.

Suomalainen/turkulainen yli 158 vuotta jatkunut kasvispohjaisten marja- ja hedelmämeijerijä valmistus on uhattuna kuihtua oleellisesti tai jopa loppua.

VERON NOUSTESSA KOHTUUTTOMASTI ETÄMYYNNTI JA TUONTI LISÄÄNTYVÄT

Suomi on ainoa EU maa, jossa täysmehuissa on valmistevero! Hallituksen esityksessäkin viitataan Irlannin veromalliin, joka on saanut EU komission valtiontukihyväksynnän **[SA.45862 (2018/N)]**. Mm. tässä veromallissa verotetaan vain lisättyä sokeria sisältäviä tuotteita, ei juomia, joissa makeus tulee luonnostaan esim. marjoista ja hedelmistä.

Suomen lähialueilla ei ole valmisteveroa ja tämä **johtaa varmasti veron noustessa kohtuuttomasti myös rajat ylittävään kuluttajatuonnin lisääntymiseen sekä etämyyntiin mehu tuotteissa, varsinkin täysmehuissa ja tiivistejuomissa, joissa esitetyt veronkorotukset ovat juomatuotteista suurimmat**. Esim. tiivistejuomia voidaankin alkaa tuomaan alkoholituotteiden mukana Virosta Suomeen kuluttajahinnassa olevan usean euron eron vuoksi. Mehukatti sekajuomatiiviste 1,5 l kannussa pelkkä verojen osuus kuluttajahinnassa olisi veroehdotuksen mukaan jopa 51% (3,39 €; virvoitusjuomavero + alv).

KAUPASSA PURISTETUN JA TEHTAALLA PAKATUN TUOTTEEN VERON EROAVUUDET

Esityksen pohjalta kaupassa puristettuihin/pakattuihin appelsiinimehuihin on tulossa alin sokerittomien juomien vero. Eli isoimpien myyntipisteiden vero on laskemassa näissä merkittävästi (32 → 20 snt/litra). Vastaavasti valmiiksi tehtaalla pakattujen tuorepuristettujen appelsiinitäysmehujen vero on nousemassa selvästi (32 → 51 snt/litra). Näiden molempien tuotteiden sokeripitoisuudet ovat vastaavat (sisältäen hedelmälajikekohtaiset pienet vaihtelut), joten niillä pitäisi olla myös vastaava verokohtelu. Tässä kohden **veroesityksessä on vahvaa syrjivyyttä eri yritystoimijoita kohtaan tuotesisällön ollessa vastaava**.

UUDEN PORRASTETUN VEROMALLIN TOTEUTUMISEN VALVONNASSA ISOJA HAASTEITA

Virvoitusjuomaveron ja sen uuden porrastuksen yritykselle tuoman hallinnollisen lisätaakan lisäksi tulee huomioida käytännössä veroportaikkoon ja sokeripitoisuuteen liittyvät toleranssit & mittausepävarmuus. Tullin ohjeistuksessa elintarvikkeen sokeripitoisuuden ilmoittamisen toleranssiksi on määritelty +- 2 g pitoisuustasolla <10 g/100 g. Tuote, jonka sokeripitoisuudeksi ilmoitetaan 8,5 g voi siis pyöristysohjeet huomioiden sisältää sokeria 6,45-11 g/100 g. Tämä tulee aiheuttamaan merkittävästi lisää hallinnollista taakkaa yritysten lisäksi myös valvovalle viranomaiselle.

VERONKOROTUKSIIN TARVITAAN PITKÄ SIIRTYMÄAIKA

Käynnissä olevan kaupan valikoimajaksojen aikana voimaan tuleva veromuutos ei ole toteuttamiskelpoinen, sillä valmistavan teollisuuden ja kaupan väliset hinnoittelusopimukset on lukittu etukäteen pitkälle vuoteen 2026. Veromuutos kesken sovitun jakson aiheuttaa valmistavalle teollisuudelle lisäkustannuksia, joita ei ole mahdollista siirtää eteenpäin hinnoitteluun. Tämä heikentäisi toimialan ennakoitavuutta ja taloudellista vakautta edelleen. Kaupan valikoimajaksojen huomioiminen veromuutoksissa nousi esille jo edellisen veromuutoksen käsittelyssä eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaostossa ja tämä kirjattiin myös veromuutoksen voimaantuloa koskevaan lausuntoon. **Erittäin merkittävän haasteen veromallimuutokselle luo varsinkin kansainvälisissä yritysissä tietohallintojärjestelmien muuttaminen kaavailtuun kuuden eri veroportaan malliin ja jokaisen yksittäisen tuotteen osalta. Lisäksi järjestelmä on muutosten jälkeen testattava jokaisen maan osalta erikseen.**

Turussa, 8.10.2025

Kunnioittavasti,

Eckes-Granini Finland Oy Ab

Juha Helokoski

Toimitusjohtaja

Torsti Hurmerinta

Kaupallinen johtaja